

Одговори на захтеве за појашњењима или додатним информацијама

Предмет набавке: **Саобраћајни знаци, путна огледала и лежећи полицајци**

Референтни број: **ЈН 12/24**

Текст захтева	Одговор - појашњење
<p>1. Указујемо наручиоцу да захтев о испуњености услова стандарда СРПС(ЕН) 12899 није довољан да би се утврдило да понуђач уопште може да понуди захтевану саобраћајну сигнализацију, нити може да исту угради на територији Републике Србије. Ни један саобраћајни знак који није израђен у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији (Сл. гласник РС 85/2017 и 14/21) и важећим српским стандардима не може бити уопште понуђен и стављен у употребу у Републици Србији. Услов из тендера ниј правилно постављен.</p> <p>Правилник о саобраћајној сигнализацији, осим члана 16., где се у погледу квалитета саобраћајног знака дефинишу карактеристике у смислу стандарда ЕН 12899-1, дефинише сваки тип саобраћајног знака понаособ по врсти, намени, изгледу и димензијама, а те карактеристике су садржане у одговарајућим важећим СРПС стандардима, који дају прецизне захтеве у погледу димензија и изгледа графичког приказивања (ширина и облике линија и комплетног изгледа знака, врсте и величине слова и бројки који се користе за натписе на саобраћајној сигнализацији, као и примене боја за саобраћајне знакове).</p> <p>Чланом 4. Правилника је јасно прописано да се техничке карактеристике саобраћајне сигнализације изводе у складу са важећим српским стандардима, те да само ако не постоји одговарајући српски стандард, примениће се европски стандард. Без наведених стандарда не би могли бити испуњени услови из</p>	<p>У техничком опису за партију бр. 1, односно набавку саобраћајних знакова, наведено је да су саобраћајни знаци израђени по важећим српским стандардима (СРПС) или одговарајућим. Такође, наведено је да саобраћајни знаци морају бити атестирани код овлашћених установа и одређено је да се на полеђини саобраћајног знака мора налазити налепница о усаглашености са стандардима изадата од акредитоване лабораторије.</p> <p>Моделом уговора је одређено да испоручени материјал мора задовољавати услове квалитета прописане стандардима и предвиђена је уговорна казна уколико уколико испоручена добра не одговарају прописима или стандардима за ту врсту посла и квалитету наведеном у понуди. Приликом закључења уговора Продавац даје и финансијске гаранције за добро извршење посла</p> <p>Приликом испоруке, односно примопредаје добара Наручилац ће вршити контролу квалитета и усклађености саобраћајне сигнализације са важећим српским стандардима, односно позитивно правним прописима за ту врсту посла.</p> <p>Моделом уговора је предвиђено да ће уговорне стране у свему поступати у складу са Законом о облигационим односима, где су између осталог предвиђене дужности и понашање у извршавању обавеза. Чланом 17. ЗОО је предвиђено да су стране у облигационим односима дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење. Такође дужне су да у извршавању своје обавезе поступају са пажњом</p>

Правилника о саобраћајној сигнализацији из члана л л. став 1., нпр., који је облик слова ћириличног писма, које су висине слова, како се позиционирају слова на знаку, које су димензије стрелице на табли за вођење саобраћаја на знаку ИИИ-201, висина симбола бициклиста или пешак на знаку И- 14 или И- 16, које су димензије стрелице и симбола на знаку ИИИ-82 и други примери. Све је ово дефинисано српским стандардима СРПС које смо у обавези да примењујемо.

Посебно напомињемо да је у Србији важећи и Правилник о радовима на редовном одржавању јавних путева, којим је дефинисано да начин извођења радова на редовном одржавању јавних путева подразумева извођење радова у складу са важећим српским стандардима из области грађевинских радова, сигнализације и опреме.

Све ове српске стандарде је донео и објавио Институт за стандардизацију Србије као установа на државном нивоу задужена за послове стандардизације. У циљу регулисања области саобраћајне сигнализације, Институт за стандардизацију Србије је основао Комисију која се већ дуги низ година бави опремом пута и усваја све домаће стандарде из ове области, укључујући и стандард СРПС ЕН 12899-1.

СРПС ЕН 12899-1 је само основа на основу које сви знакови у свим земљама ЕУ морају бити усаглашени када се стављају на тржиште, али да би били уграђени на одређеној територији, знакови морају испунити захтеве националних стандарда како би били усклађени са националном регулативом. Отуд у различитим земљама, иако усаглашени са стандардом ЕН 12899-1, знакови потпуно другачије изгледају, јер су усаглашени за конкретну територију одређене земље где се уграђују. Овим стандардом су дефинисане перформансе саобраћајне сигнализације као и методе испитивања. Потпуно би било погрешно тумачење да саобраћајни знак који испуњава овај хармонизовани стандард испуњава и све националне стандарде и да је захтевање једино овог стандарда довољно за учествовање у набавкама и за каснију реализацију уговора.

Све наведено потврђује мишљење Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре бр. 011-00-00159/2021-03 од 21.04.2021. године, у коме је наведено да је у области

доброг привредника, односно доброг домаћина. Страна у облигационом односу дужна је да у извршавању обавезе из своје професионалне делатности поступа са повећаном пажњом према правилима струке, односно са пажњом доброг стручњака.

Наручилац је приликом одређивања критеријуме за избор привредног субјекта поступио на економичан и ефикасан начин, како би обезбедио конкуренцију и једнак положај свих привредних субјеката.

По основу ове јавне набавке саобраћајни знакови који нису усаглашени са важећим српским стандардима, правилницима и осталим позитивно правним прописима неће бити примљени нити уграђени на територији локалне самоуправе, односно територији Републике Србије.

Обавеза је наручиоца и понуђача, касније потписника уговора, да у обављању своје делатности поштују и спроводи све релевантне Законе и прописе за све време трајања уговора (12 месеци).

На основу наведеног наручилац у свему остаје при захтевима које је дефинисао у конкурсној документацији.

која је предмет регулисања Правилника о саобраћајној сигнализацији обавезна примена његових одредби у целисти, те да саобраћајни знакови постављени на јавним путевима морају бити у складу са Правилником. Такође је у мишљењу констатовано да уколико наручилац у поступку јавне набавке захтева да саобраћајни знакови морају бити у складу са Правилником, то подразумева, поред осталих, и испуњење захтева прописаних и у члану 4. и члану 16. тог Правилника. Под важећим српским стандардима из члана 4. Правилника о саобраћајној сигнализацији подразумевају стандарди који су објављени, а нису повучени од стране надлежног тела, Института за стандардизацију Србије и они су у обавези да се примењују.

Додатно, Агенција за безбедност саобраћаја је дописом од 18.07.2022. године, обавестила градове и општине у Републици Србији да је Агенцији достављен допис Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре који се односи на обавезе јединица локалне самоуправе у погледу примене процедуре претходне контроле усклађености саобраћајне сигнализације са важећим српским стандардима и Правилником о саобраћајној сигнализацији (Сл. гласник РС 85/2017 и 14/21), приликом уградње саобраћајне сигнализације на јавне путеве Републике Србије. Констатовано је да се саобраћани знакови могу уградити на путеве РС само ако су израђени у складу са српским стандардима, што се мора потврдити од лабораторије са одговарајућом акредитацијом у области саобраћајне сигнализације. У том допису је наведено да, са циљем унапређења техничког регулисања саобраћаја и безбедности саобраћаја на јавним путевима Републике Србије, локалне самоуправе треба да обрате пажњу на наведену обавезу приликом уградње саобраћајне сигнализације на јавним путевима из своје надлежности, те да о садржини наведеног дописа буде обавештен и локални управљач путева.

Свакако да је наведени допис, као и допис Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре на основу кога је и сачињен, доступан свима по обраћању Агенцији за безбедност саобраћаја.

Као и све земље Европске Уније или било које друге земље на свету и Република Србија има своје, националне стандарде који дефинишу област саобраћајне сигнализације и опреме и сви су у обавези

да их примењују у складу са захтевима Закона и подзаконских аката.

Конкретно, како би конкурсна документација била сачињена тако да понуђачи могу да припреме понуду и како би наручилац заиста могао да упореди примљене понуде и изврши избор понуђача у складу са ЗЈН, те како би могао да прати извршење конкретног уговора у складу са посебним прописима који регулишу предметну област, неопходно је да иста садржи јасне захтеве у погледу доказивања усаглашености саобраћајне сигнализације са одредбама Правилника и важећих српских стандарда.

Прво, неопходно је захтевати да привредни субјекти у понуди докажу да понуђени саобраћајни знаци испуњавају захтеве у складу са стандардом СРПС ЕН 12899-1 или другим одговарајућим стандардом, као и да су израђени у складу са чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21).

Доказ који је потребно захтевати у конкурсној документацији да буде достављен уз понуду је Извештај о испитивању издат од стране лабораторије која је акредитована за испитивање у складу са СРПС ЕН 17025, којом се доказује да понуђени саобраћајни знаци испуњавају захтеве стандарда СРПС ЕН 12899, као и су израђени у складу са чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21).

Друго, као саставни, неодвојиви део услова који морају бити испуњени и доказани понудама је захтев да привредни субјект у понуди мора да докаже да понуђени саобраћајни знаци испуњавају услове из члана 4. став 2. и 3. и члана 13. став 6. и 7. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и захтеве важећих српских стандарда који се односе на саобраћајну сигнализацију:

СРПС У.С4.201:2005Саобраћајни знакови на путевима - Латинично писмо и бројке нормалне ширине за саобраћајне знакове - Облик и величинеСРПС У.С4.202:2005Саобраћајни знакови на путевима - Латинично уско писмо и бројке за саобраћајне знакове - Облик и величинеСРПС У.С4.203:2005Саобраћајни знакови на путевима - Ћирилично писмо и бројке нормалне ширине за саобраћајне знакове - Облик и величинеСРПС У.С4.204:2005Саобраћајни знакови на

путевима - Ћирилично уско писмо и бројке за саобраћајне знакове - Облик и величине СРПС

3.С2.300:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Технички услови СРПС

3.С2.301:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови опасности — Графичко представљање СРПС

3.С2.304:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови забране, односно ограничења — Графичко представљање СРПС

3.С2.306:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Графичко представљање СРПС

3.С2.308:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Допунске табле — Графичко представљање СРПС

3.С2.309:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Символи за допунске табле — Графичко представљање СРПС

3.С2.310:2020 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења за обележавање препрека на путу и места на којима се изводе радови на путу — Графичко представљање СРПС

3.С2.313:2013 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења за вођење саобраћаја у зони раскрснице СРПС

3.С2.314:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Стрелести путокази и путоказне табле — Облик и мере СРПС

3.С2.315:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Саобраћајни знакови за вођење саобраћаја на ауто-путевима и путевима са раскрсницама у више нивоа — Облик и мере СРПС

3.С2.316:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Потврда правца — Облик и мере СРПС

3.С2.317:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Раскрсница — Графичко представљање СРПС

3.С2.317-1:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Кружна раскрсница — Графичко представљање СРПС

3.С2.317-2:2011 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Предзнак за обилазак — Облик и мере СРПС

3.С2.318:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Престројавање возила — Графичко представљање СРПС

3.С2.319:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Број пута — Облик и мере СРПС

3.С2.320:2012 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Километража пута — Графичко представљање СРПС

3.С2.321:2012 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Назив насељеног места, завршетак насељеног места, путни објекат, река — Графичко представљање СРПС

3.С2.323:2014 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови за означавање организација — Облик и мере СРПС

3.С2.325:2011 Саобраћајни знакови на

путевима — Знакови обавештења — Табла за означавање одморишта на путевима — Облик и мере СРПС 3.С2.328:2011 Саобраћајни знакови на путевима — Знакови обавештења — Назив петље — Облик и мере СРПС 3.С2.600:2004 Саобраћајни знакови на путевима - Знакови обавештења - Туристичка сигнализација - Облик и мере СРПС 3.С2.601-1:2011 Знакови обавештења — Символи за општу употребу — Графичко представљање СРПС 3.С2.660:1993 Знакови обавештења за водење саобраћаја - Путокази за хотеле

Доказ за усаглашеност са важећим српским стандардима који је потребно захтевати да се достави уз понуду је Извештај о контролисању издат од стране Акредитованог контролног тела у складу са СРПС ЕН 17020, са обимом акредитације који неспорно обухвата контролисање графичког представљања и контролисање облика и мера према Правилнику о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и важећим српским стандардима горе наведеним којим се доказује са саобраћајни знаци испуњавају услове из члана 4. став 2. и 3. и члана 13. став 6. и 7. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и захтеве набројаних важећих српских стандарда.

Само један од ова два доказа односно захтева није довољан, будући да је у питању целина која једино на наведени начин доказује усаглашеност саобраћајне сигнализације са Правилником и српским стандардима у потпуности.

Дакле, ова два доказа су, узета кумулативно, једини комплетан доказ о испуњености свих захтева српских стандарда и Правилника о саобраћајној сигнализацији.

Неопходно је да наручилац измени конкурсну документацију и исту прилагоди важећим прописима из области предмета јавне набавке, како би било омогућено подношење понуда и објективна стручна оцена истих, а све у циљу сигурности и законите реализације уговора. Наведени захтеви и докази морају бити захтевани и достављени у понудама.

Питање се одни на партију 1 - саобраћајни знаци	
---	--